
Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

Projekti kundër Krimit Ekonomik në Kosovë* (PKEK)

Termet e referencës për procedurën e vlerësimit

ECU/PECK-3/2012

* Ky shënim është pa paragjykim të qëndrimeve mbi statusin dhe është në përputhje me Rezolutën 1244 të KS të OKB-së dhe Opininionin e GJND-së për Deklaratën e Pavarësisë së Kosovës

1. Fusha e veprimit

Këto Terma Reference (TR) përcaktojnë modalitetet e vlerësimeve që do të bëhen në Kosovë me qëllimin e fuqizimit të aftësive institucionale dhe përmirësimin e kuadrit ligjor në fushat e luftimit të korrupsionit; pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit në pajtim me standardet ndërkombëtare dhe Evropiane. Projekti kundër Krimin Ekonomik në Kosovë* (i referuar më tutje në tekst si Projekti) do të përbëhet nga 2 komponentë (komponenti 1: luftimi i korrupsionit; komponenti 2: luftimi i pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit (LPP/LFT) me vlerësime të ndara për secilin komponent.

2. Standardet Evropiane dhe ndërkombëtare

Vlerësimet do ta rishikojnë gjendjen në Kosovë në lidhje me një varg dispozitash të përzgjedhura me prioritet në kuadër të standardeve si më poshtë:

Komponenti 1:

- Njëzet parimet udhëheqëse për luftën kundër korrupsionit (Rezoluta (97) 24);
- Konventa Penale për Korrupsionin (ETS Nr. 173) dhe Protokolli Shtesë i saj (ETS Nr. 191);
- Konventa Civile për Korrupsionin (ETS Nr. 174);
- Rekomandimi për Kodin e Sjelljes së zyrtarëve publikë (Rekomandimi Nr. R (2000) 10) i Komitetit të Ministrave të Këshillit të Europës;
- Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Korrupsionit (UNCAC)
- Rregullat e përbashkëta kundër korrupsionit për financimin e partive politike dhe fushatave zgjedhore (Rekomandimi Rec(2003)4) i Komitetit të Ministrave.

Komponenti 2:

- 40+9 Rekomandimet e Task Forcës së Veprimit Financiar (FATF);
- Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope (Konventa e Vjenës);
- Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër krimit të organizuar ndërkombëtar (Konventa e Palermos);
- Konventa e Këshillit të Europës për pastrimin, kërkimin, sekuestrimin dhe konfiskimin e produkteve të krimit (Konventa e Strasburgut);
- Konventa për pastrimin, kërkimin, sekuestrimin dhe konfiskimin e produkteve të krimit dhe financimin e terrorizmit, (Konventa e Varshavës) CETS 198;
- Konventa e Kombeve të Bashkuara për luftën kundër financimit të terrorizmit, Rezolutat përkatëse të Këshillit të Sigurimit të OKB-së për ngrirjen e pasurive terroriste;
- Direktiva e BE, 2005/60/EC e Parlamentit European dhe e Këshillit "për parandalimin e përdorimit të sistemit financiar për qëllimet e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit";
- Direktiva 2006/70/EC e Komisionit European "që përcakton masat zbatuese për Direktivën 2005/60/EC të Parlamentit European dhe të Këshillit për sa i përket përkufizimit të "personit të ekspozuar politikisht", kritereve teknike për procedurën e thjeshtuar të vigjilencës së duhur ndaj klientëve dhe për përjashtimin me arsye të një veprimtarie financiare të kryer me raste ose në mënyrë shumë të kufizuar".

- Direktiva 2007/64/EC e Parlamentit Europian dhe e Këshillit për shërbimet e pagesave në tregun e brendshëm.

3. Aktorët/Palët e interesuara

3.1. Ekipet e ekspertëve të vlerësimit

Dy ekipe të ekspertëve do të krijohen për komponentët përkatës të Projektit dhe do ta kryejnë punën e ndryshimit dhe vlerësimit të kuadrit ligjor dhe institucional në Kosovë, identifikojnë zbrazëtitë, ofrojnë rekomandime dhe të ndjekin vlerësimin e masave të ndërmarra nga autoritetet në Kosovë.

3.1.1. Përbërja

Ekipi i ekspertëve të vlerësimit për çdo komponent do të përbëhet në përgjithësi nga pesë anëtarë. Ekspertët do të zgjidhen në bazë të termave të referencës për ekspertizë afatshkurtër, të përgatitura nga Këshilli i Europës. Për secilin komponent do të mund të jenë një ekspert kryesor, deri në dy ekspertë ndërkombëtarë dhe dy ekspertë vendas.

Puna e ekipeve të ekspertëve mund të plotësohet nga ekspertët shtesë të Këshillit të Evropës kur dhe nëse kërkohet gjatë çfarëdo faze të vlerësimeve.

3.1.2. Pavarësia

Të gjithë anëtarët e ekipit të ekspertëve të vlerësimit, veçanërisht ata vendas, nuk u nënshtrohen asnjë direktive që lidhet me konstatimet e tyre, qoftë kjo direktive që vjen nga Projekti apo çdo autoritet tjetër. Në këtë kuptim ata janë të pavarur.

3.1.3. Ekspertët kryesorë

Çdo ekip i ekspertëve të vlerësimit ka një ekspert kryesor që është përgjegjës për ekipin dhe bashkërendon radhën e vlerësimit brenda ekipit sipas afateve dhe metodologjisë së vlerësimit.

3.2. Ekipi i Projektit

Një Këshilltar i Projektit (personel ndërkombëtar i Këshillit të Europës në Prishtinë) dhe një administrator lokal i projektit (personel vendas i Këshillit të Europës, në Prishtinë), me mbështetjen e Selisë Qendrore të Këshillit të Europës në Strasburg, kontribuojnë në vlerësime si më poshtë:

- Funkcionojnë si sekretariat i ekipeve të ekspertëve të vlerësimit.
- Mbështetin ekipet e ekspertëve të vlerësimit në organizimin dhe kryerjen e vlerësimeve.
- Mbështetin institucionet në Kosovë, në rritjen e aftësive të tyre të raportimit në përputhje me metodologjinë e vlerësimit.
- Mbështetin institucionet në Kosovë në zhvillimin e mekanizmave të kërkimit, mbledhjes dhe përpunimit të të dhënave të nevojshme për raportimin mbi reformat kundër korrupsionit dhe kundër pastrimit të parave.
- Sigurojnë një kuptim të njësuar të vlerësimit, përqasjes diagnostike, dhe rekomandimeve të raporteve të vlerësimit.
- Publikojnë, përkthejnë, shpërndajnë dhe promovojnë vetëdijësimin në lidhje me vlerësimin (cikli i parë dhe i dytë) dhe raportet e progresit në gjuhët Angleze, Shqipe dhe Serbe.

3.3. Koordinatorët vendorë

Agjencia kundër korrupsionit në Kosovë (AKK) dhe Njësia e Inteligjencës Financiare (NJIF), do ta koordinojnë vlerësimin në secilin komponent respektivisht (rrjedhën e informacionit thelbësor, vizitat në terren/vend, identifikimin e partnerëve për intervista, seancat plenare, etj.). Zyra e Kryeministrit për Qeverisje të Mirë, të Drejta të Njeriut, Mundësi të Barabarta dhe Çështje Gjinore, (ZQM) do të koordinojë dhe do të sigurojë komunikimin dhe mbështetjen e vlerësimeve.

3.4. Homologët dhe përfituesit në Kosovë

Të gjitha institucionet në Kosovë janë përfitues të vlerësimeve. Homologët e mëposhtëm në Kosovë, duke përfshirë koordinatorët lokalë të përmendur më sipër, do të japin informacion dhe dokumente në përgjigje të pyetësorëve dhe intervistave gjatë procesit të vlerësimit, të mbështetur nga ekipi i Projektit, në veçanti, por jo të kufizuar në:

- 3.4.1. Prokuroria Speciale e Kosovës (PSRK)
- 3.4.2. Këshilli Gjyqësor i Kosovës (KGJK)
- 3.4.3. Këshilli Prokurorial i Kosovës (KPK)
- 3.4.4. Policia e Kosovës (PK)
- 3.4.5. Ministria e Drejtësisë (MD)
- 3.4.6. Ministria e Punëve të Brendshme (MPB)
- 3.4.7. Ministria e Financave (MF)
- 3.4.8. Ministria e Administratës Publike (MAP)
- 3.4.9. Banka Qëndrore e Kosovës (BQK)
- 3.4.10. Agjencia e Administrimit të Pasurisë së Sekuestruar dhe të Konfiskuar (AAPSK)
- 3.4.11. Doganat e Kosovës
- 3.4.12. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
- 3.4.13. Organi i Shqyrtimit të Prokurimit
- 3.4.14. Komisioni Rregullator i Prokurimit Publik
- 3.4.15. Agjencia Qëndrore e Prokurimit (AQP)
- 3.4.16. Kuvendi i Kosovës (KK)
- 3.4.17. Komisioni Qëndror i Zgjedhjeve (KQZ)
- 3.4.18. Ombudspersoni i Kosovës (OK)
- 3.4.19. Agjencia për Regjistrimin e Bizneseve
- 3.4.20. Inspektorati i Policisë së Kosovës
- 3.4.21. Agjencia e Inteligjencës së Kosovës

3.5 Organizatat ndërkombëtare

Organizatat ndërkombëtare me rol në sundimin e ligjit, drejtësi dhe punë të brendshme dhe luftimin e korrupsionit, pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit në Kosovë do të inkurajohen që të ofrojnë informacione për qëllime të vlerësimeve.

3.6 Sektori Privat dhe Shoqëria civile

Ekipet e ekspertëve të vlerësimit do të kërkojnë të zhvillojnë intervista me sektorin privat dhe shoqërinë civile (organizatat) gjatë vizitave në terren. Pjesëmarrja e përfaqësuesve të shoqërisë civile do të merret parasysh çdo herë që shihet e arsyeshme (punëtori etj.).

4. Afatet kohore

Vlerësimi do të përbëhet nga dy cikle. Cikli i parë i projektit do të synojë vlerësimin e kornizës ekzistuese institucionale dhe ligjore, si efikasitetin e masave, identifikimin e rreziqeve, të metat dhe formulimin e rekomandimeve afatmesme dhe afatgjata. Cikli i dytë do të sigurojë zbatimin e qëndrueshëm përmes veprimeve përcjellëse të ndërmarra nga autoritetet në Kosovë në mënyrë që të vlerësohet çfarëdo progresi i bërë dhe të metat e ngelura/rekomandimet shtesë. Një tabelë e detajuar, përfshirë afatet kyçe, është përfshirë në Planin e Punës së Projektit.

5. Vlerësimet

Procesi i vlerësimit do të bazohet në qasjen e përgjithshme të marrë nga GRECO[†] dhe MONEYVAL[‡] në vlerësime të tilla, por do të përshtatet me qëllimet specifike të projektit, me një theks në fushat prioritare dhe me rrezik të lartë dhe pronësi vendore të rezultateve.

5.1. Pyetësi

Një pyetësor i shkruar i bazuar në standardet ekzistuese ndërkombëtare dhe Evropiane (shih më lart paragrafin 2) dhe metodologjinë e GRECO dhe MONEYVAL është përgatitur dhe miratuar nga Sekretariati i Këshillit të Evropës. Projekti do t'i ofrojë autoriteteve në Kosovë një prezantim (kurs bazë) mbi mbledhjen e të dhënave, raportimin dhe përgjigjet në pyetësor.

5.2. Përgjigjet

Përgjigjet e pyetësorëve për të dy komponentët janë përgatitur në formën e vetëvlerësimit për çdo institucion përkatës. Këto vetëvlerësime më pas janë integruar nga strukturat ndërlidhëse (AKK dhe NjIF) dhe janë prezantuar tek ekipet e vlerësimit. Autoritetet në Kosovë mund të mbajnë takime koordinuese për ta diskutuar rëndësinë e informacionit të prodhuar, dhe për ta sjellë informacionin dhe përgjigjet në marrëveshjet ndërsektoriale. Përgjigjet paraqiten me shkrim. Përgjigjet duhet të shoqërohen nga dokumentet përkatëse legjislative dhe të tjera, si dhe informatat statistikore.

Bazuar në përgjigjet e marra anëtarët e ekipeve eksperte të vlerësimit mund të drejtojnë pyetje shtesë tek përfaqësuesit e institucioneve në Kosovë para dhe pas vizitës në terren.

5.3. Vizitat në terren

[†] GRECO (në anglisht *Group of States against Corruption*) – Grupi i Shteteve kundër Korrupsionit – është organ monitorimi i Këshillit të Evropës, i cili ka për qëllim të përmirësojë kapacitetet e anëtarëve të tij në luftën kundër korrupsionit duke monitoruar përputhshmërinë e veprimeve që ndërmarrin Shtetet në këtë fushë. www.coe.int/greco

[‡] MONEYVAL – (në anglisht *The Council of Europe Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the financing of terrorism*)- Komiteti i Ekspertëve të Këshillit të Evropës për Vlerësimin e Masave kundër Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit. www.coe.int/moneyval

Ekipet e ekspertëve të vlerësimit do të kryejnë vizita me kohëzgjatje deri në një javë në terren (vend), për të intervistuar përfaqësues (të institucioneve në Kosovë) mbi zbatimin e standardeve ndërkombëtare dhe t'i përcjellin përgjigjëjet e ofruara në pyetësor. Ekipet e ekspertëve të vlerësimit do të bashkërendojnë kohën dhe oraret e vizitave të tyre në terren me strukturat e ndërlidhjes (AKK dhe NjIF).

5.4. Komunikimi

I tërë komunikimi i autoriteteve në Kosovë me ekipet e ekspertëve është i koordinuar përmes Projektit dhe me AKK dhe NjIF.

5.5. Raportet e vlerësimit

Raportet e vlerësimit përmbajnë:

- Përmbledhje
- Përshkrim të situatës aktuale
- Analizën (diagnostikim e kuadrit aktual kundrejt të gjitha standardeve përkatëse ndërkombëtare dhe Evropiane)
- Rekomandime mbi aspektet rregullatore, institucionale dhe të politikave të fushës (duke treguar shtrirjen kohore afatshkurtër, afatmesme dhe afatgjatë)
- Matricë përafrimi (një tabelë që përmban standardet në një kolonë, një përshkrim të shkurtër të zbatimit të tyre / citim të kornizës lokale përkatëse dhe të metave kryesore në kolonën e dytë, dhe një tregues të statusit të përafrimit "po / jo / i pjesshëm")

6. Zbatimi

Homologët në Kosovë do të marrin në konsideratë rekomandimet, dhe për t'i zbatuar, do të shqyrtojnë dhe reformojnë legjislacionin, kornizën institucionale dhe politikat. Projekti do të mbështesë procesin e mbledhjes së të dhënave dhe raportimin mbi gjendjen e zbatimit.

7. Gjuha e punës dhe përkthimet

Të dy raportet e vlerësimit do të përkthehen dhe do të botohen në gjuhët angleze, shqipe dhe serbe. Gjatë vlerësimit, përkthimi me shkrim dhe me gojë nga shqipja dhe serbishtja në anglisht, dhe anasjelltas do të sigurohet nga Projekti. Anglishtja do të jetë gjuha e parë e punës e vlerësimit.

8. Konfidencialiteti

Informacionet e mbledhura nga ekipi i ekspertëve të vlerësimit në lidhje me vlerësimin, duke përfshirë përgjigjet e pyetësorit, do të mbeten konfidenciale, përveç rasteve kur vendoset ndryshe sipas paragrafit nr. 9 të këtyre Termave të Referencës. E njëjta gjë vlen për të gjitha konsideratat e shprehura mes anëtarëve të ekipit të vlerësimit.

9. Pranimi dhe Miratimi

Çdo raport vlerësimi do të miratohet në seancë plenare nga ekipet e ekspertëve të vlerësimit, dhe në fund miratohet nga autoritetet në Kosovë. Të gjitha palët e përmendura më lart (shiko nr. 3 më lart) dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile ftohen të jenë të pranishëm në seancë plenare si vëzhgues, dhe të japin reagime dhe komente. Synohet që

të gjitha raportet të botohen, dhe kjo do të bëhet në marrëveshje me autoritetet më të larta në Kosovë. Vendimi për t'i botuar raportet do t'i komunikohet Sekretariatit të Këshillit të Evropës nga koordinatorët vendorë (AKK dhe NJIF) jo më vonë se 3 javë pas miratimit të raporteve në sesionet plenare.